

ÎNCHEIERE

15 iunie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu
Iurie Bejenaru
Mariana Pitic

examinînd, fără înștiințarea participanților la proces, chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Vasile Bejinari prin intermediul reprezentantului său, avocatul Nicolae Daniliuc,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Vasile Bejinari împotriva Ministerului Justiției și Departamentului Instituțiilor Penitenciare cu privire la încălcarea dreptului la petiționare, obligarea examinării petiției și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 16 martie 2016, prin care a fost respins apelul declarat de către Bejinari Vasile și menținută hotărîrea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 16 decembrie 2015,

c o n s t a t ă

La 05 octombrie 2015, Vasile Bejinari a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției și Departamentului Instituțiilor Penitenciare cu privire la încălcarea dreptului la petiționare, obligarea examinării petiției și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că la 04 august 2015 a înaintat un demers Directorului General al Departamentului Instituțiilor Penitenciare prin care a solicitat în temeiul art. 199 al Codului de Executare transferul condamnatului Vasile Bejinari din Penitenciarul nr. 6 din or. Soroca în penitenciarul nr. 15 din or. Cricova, invocînd și temeuri în acest sens.

Susține că, la 07 septembrie 2015 a primit răspuns de la Departamentul Instituțiilor Penitenciare semnat de o persoană necunoscută, răspuns în privința cărui își exprimă dezacordul.

Declară că în demersul înaintat a solicitat transferarea sa în alt penitenciar, pe cînd Departamentul Instituțiilor Penitenciare i-a oferit informații despre alt condamnat, încălcînd totodată și termenul de examinare a petiției.

Menționează reclamantul că, problema transferului unui condamnat dintr-o instituție de același tip în alta se soluționează de către Directorul Departamentului

Instituțiilor Penitenciare, dar nu de alte persoane și printr-o decizie care poate fi contestată judecătorului de instrucție.

La 14 septembrie 2015, nefiind de acord cu modul de soluționare a petiției, a adresat o cerere prealabilă Ministerului Justiției, ca organ ierarhic superior, la care la data de 01 octombrie 2015 a primit un răspuns formal, pe care la fel îl consideră neîntemeiat.

Cere Vasile Bejinari constatarea încălcării dreptului la petiționare, obligarea pârților–Ministerul Justiției și Departamentul Instituțiilor Penitenciare să examineze petiția reclamantului în conformitate cu prevederile legale, repararea prejudiciului moral în sumă de 25000 lei și compensarea cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 500 euro.

Prin hotărîrea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 16 decembrie 2015, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată. Instanța de fond a concluzionat că, la examinarea cererii privind transferarea condamnatului dintr-un penitenciar în altul de același tip, nu s-a încălcat dreptul lui la petiționare, astfel acțiunea fiind una vădit neîntemeiată. La fel au fost respinse și solicitările cu privire la repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 16 martie 2016, a fost respins apelul declarat de către Vasile Bejinari și menținută hotărîrea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 16 decembrie 2015. Instanța de apel conchide că pricina a fost examinată de instanța de fond sub toate aspectele, stabilind circumstanțele de fapt caracteristice raportului litigios, legea materială ce guvernează raportul juridic, astfel a respins întemeiat acțiunea.

La 18 aprilie 2016, în termenul prevăzut de art. 434 CPC, Vasile Bejenari prin intermediul reprezentantului - avocatul Nicolae Daniliuc, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, cerînd admiterea acestuia, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 16 martie 2016 și hotărîrii Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 16 decembrie 2015 cu emiterea unei noi hotărîri de admitere a acțiunii.

În susținerea recursului recurentul a invocat ilegalitatea și netemeinicia deciziei instanței de apel.

De asemenea a indicat că, instanța de apel, cît și instanța de fond, au examinat pricina în lipsa apelantului/reclamant Vasile Bejinari, cu toate că reprezentantul său, avocatul Nicolae Daniliuc a insistat asigurarea prezenței acestuia care are statut de condamnat pentru a-i acorda dreptul de participa în ședințe de judecată. Din aceste considerente, avocatul Nicolae Daniliuc a refuzat să participe în ședințele de judecată în calitate de reprezentant al reclamantului/apelant.

Indică recurentul că instanțele ierarhic inferioare au interpretat eronat și au aplicat greșit normele de drept material și procedural.

În acest sens, Vasile Bejinari invocă aceleași temeuri ca și în instanța de apel, în privința termenului de examinare a petiției și nerespectării formei răspunsului.

La 11 mai 2016, în adresa intimațiilor Departamentul Instituțiilor Penitenciare și Ministerul Justiției, au fost expediate copiile recursului declarat de către Vasile Bejinari cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

Intimații Departamentul Instituțiilor Penitenciare și Ministerul Justiției nu și-au valorificat dreptul procedural respectiv și nu au depus referințe în termenul stabilit.

Examinînd temeiurile recursului în raport cu materialele pricinii civile, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Vasile Bejinari este inadmisibil, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Conform prevederilor art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvîrșirea altor încălcări decît cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Vasile Bejinari nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Or, argumentele invocate în recurs se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanțele de judecată ierarhic inferioare și nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate și urmează a fi respinse.

Nu poate fi reținut drept temei de admitere a recursului și casării hotărîrilor instanțelor ierarhic inferioare, argumentul recurentului Bejinari Vasile precum că instanța de apel a examinat pricina în lipsa apelantului și a reprezentantului acestuia, întrucît avocatul Nicolae Daniliuc în baza mandatului seria MA nr.0312047 din 03 octombrie 2015 a fost împuternicit de către Bejinari Vasile, în conformitate cu art 81 CPC să-i reprezinte interesele în instanța de judecată.

Atît instanța de fond cît și instanța de apel în temeiul art. 206 CPC erau în drept să dispună examinarea pricinii în absența participanților la proces, ținînd cont de faptul că avocatul reclamantului/pîrît a cunoscut despre data și ora ședințelor de judecată.

Potrivit art. 61 alin. (1), 75 alin. (1), (4) CPC, părțile sînt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare. În proces civil, persoanele fizice își pot apăra interesele personal, prin avocat sau avocat stagiar. Participarea personală în proces nu face ca persoana fizică să decadă din dreptul de a avea avocat. Actele procedurale efectuate de reprezentant în limitele împuternicirilor sale sînt obligatorii pentru persoana reprezentată în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși. Culpă reprezentantului este echivalentă culpei părții.

Refuzul avocatului de a participa la examinarea pricinii nu constituie temei pentru admiterea apelului, în acest mod, avocatul Nicolae Daniliuc, avînd împuternicirile de reprezentare prevăzute de lege, în momentul în care a refuzat să participe în ședință de judecată a acționat din numele clientului său, manifestînd voința acestuia.

Referitor la dezacordul recurentului cu forma răspunsului primit și solicitarea sa în instanțele ierarhic inferioare de soluționare a problemei transferului dintr-un penitenciar în altul, se atenționează că petiționarul nu poate să pretindă că răspunsul la cerere să fie dat conform propriei sale formulări sau într-un anumit sens după dorința personală, stabilirea răspunsului fiind atribuit exclusiv autorității publice competente.

Iar, potrivit art. 199 al Codului de Executare, decizia privind transferarea dintr-un penitenciar în altul de același tip poate fi contestată de către condamnat în modul prevăzut de către art. 473 CPP, adică de judecătorul de instrucție.

Nu poate fi reținut ca fiind întemeiat nici argumentul recurentului precum că răspunsul la cererea depusă de dînsul a fost adresat altei persoane „Bejenari” pe cînd numele de familie al său este Bejinari, deoarece este evident că s-a strecurat o greșeală mecanică.

Alte argumente invocate în recursul declarat nu au relevanță, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei pentru casarea deciziei recurate și urmează a fi respinse.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a din CPC are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și de drept procedural, verificîndu-se exclusiv legalitatea deciziei adoptate, dar nu și temeinicia în fapt a acesteia.

Distinct de cele relatate, se reiterează că conform jurisprudenței degajate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, recursurile trebuie să fie efective, adică să dispună de puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (speța Purcell c. Irlandei, decizia cu privire la admisibilitate din 16 aprilie 1991), însă motivele recursului invocate în speță sunt similare celor indicate în procesul judecării pricinii, asupra cărora instanțele de judecată ierarhic inferioare s-au pronunțat deja în modul corespunzător.

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Bejinari Vasile ca inadmisibil.

În conformitate cu prevederile art. art. 269-270, art. 431 alin. alin. (1) și (2), art. 433 lit. a) și art. 440, CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Bejinari Vasile se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic